

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१)
अंतर्गत अनुदान सन २०१४-१५ मार्गदर्शक
तत्वांना मंजूरी देणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१५/प्र.क्र.३४/का-१९
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
तारीख: १०/०६/२०१५

वाचा-

- १) आदिवासी विकास विभागाचे पत्र क्र.केंद्रीय २०१४ /प्र.क्र.६२/का-१९ दि.०६/०८/२०१४
- २) जनजाती कार्य मंत्रालय,नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.F.No.११०१५/१६(१४))/२०१४-SG-II, दि.३०/१२/२०१४
- ३) आयुक्त,आदिवासी विकास,नाशिक यांचे पत्र क्र.भासअनु-२०१५/प्र.क्र.०५/का.८(४), दि.०८/०३/२०१५

प्रस्तावना -

राज्य शासनाच्या दि. ०६/०८/२०१४ च्या प्रस्तावास अनुसरून केंद्र शासनाने त्यांच्या भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत अनुदान या योजनेखाली सन २०१४-१५ या आर्थिक वर्षात पुढील योजनांकरीता एकुण ११७०१.३० लक्ष निधी वितरीत केला आहे.

अ. क्र.	योजनेचे नाव	मंजूर निधी (रु. लाखात)
1.	Watershed Development	1600.00
2.	Tourism Development- Construction of yatri niwas at Gaymukh in Tal.Tumsar,Dist. Bhandara	10.00
3.	Tourism Development -Kachargad Devasthan	100.00
4.	Tourism Development- Construction of yatri niwas at Kuvara bhivsen Devasthan in Bhivgad, Tal.Parshivani, Dist. Nagpur.	250.00
5.	Construction of wall compounds to Govt. Ashram schools	1500.00
6.	Roads and bridges	1000.00
7.	Construction of building for Gondawana Museum and Cultural Center, Nagpur	1000.00
8.	Research Studies (TRTI) Ethnographic Study of 17 tribes	100.00
9.	Mobile active Library for Ashram schools	27.00
10.	Institution Strengthening of TRTI & ITDPs	1468.17
11.	Monitoring and Evolution	229.17
12.	Balance grant for Construction of 4 EMRS sanctioned in 2013-14 Hilly-1. Nandurbar, Tal / Dist. Nandurbar 2. Pimprisadrudin, Tal. Igatpuri, Dist. Nasik	1200.00
13.	Construction of 3 New EMRS (2 Hilly area & 1 Plain) 1. Shendgaon (Bhatsanagar) Tal. Shahapur, Dist. Thane (Plain) 2. Ajmer Saundane, Tal. Satana, Dist.Nasik (Hilly area) 3. Maveshi(Rajur), Tal.Akole, Dist. Ahmadnagar (Hilly area) -	2000.00
14.	Recurring grants for 8 EMRS Rs.42000/student (1920 students)	806.40

15.	Recurring grants for 4 EMRS -(Nasik, kambalgaon, chikhaldara, khairiparsoda) Started In the year 2001-10% additional grant to compensate inflation Rs.42000/student +10% (1680 students)	70.56
16.	Recurring grants for 4 EMRS (Nasik, kambalgaon, chikhaldara, khairiparsoda) Started In the year 2001 for procurement of Furniture essential for kitchen,dining@10.0lakh/EMRS	40.00
17.	setting up Three new Micro Project Agencies in PvtTG dominated areas of the State	300.00
	एकुण	11701.30

वितरीत निधीतून शासकीय आश्रमशाळांना संरक्षक भित बांधणे या योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांना मंजूरी देण्याचा प्रश्न शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय-

या निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या परिशिष्टानुसार खालील योजनांच्या/कामांच्या अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	योजनेचे नाव	मंजूर निधी (रु. लाखात)
१.	शासकीय आश्रमशाळांना संरक्षक भित बांधणे (Construction of wall compounds to Govt. Ashram schools)	१५००.००
	एकुण	१५००.००

सदर मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी. तसेच ज्याप्रकरणी प्रशासकीय मान्यता घेण्यांची आवश्यकता असेल ती प्रकरणे स्वतंत्रपणे शासन मान्यतेसाठी सादर करावीत.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०६१७१७२८०७९१२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

मनोजकुमार महाले
कार्यासन अधिकारी

प्रत,

१. मा.मंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव ,मंत्रालय,मुंबई

२. मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. स्वीय सहायक, मा.प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई
४. सार्वजनिक बांधकाम विभाग / नियोजन विभाग / वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
६. उपसचिव, आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई
७. संगणक समन्वयक, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

परिशिष्ट-०१

भारतीय संविधानाचे अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत प्रस्तावित योजना सन-२०१४-१५

१	योजनाचे नाव	शासकीय आश्रमशाळेला संरक्षक भित बांधणे				
२.	योजनेतील युनिट संख्या व मंजूर निधी	सन-२०१४-१५ या वर्षात आश्रमशाळांना संरक्षक भित बांधणेकरीता केंद्रशासनाने रु.१५००.०० लक्ष एवढा निधी मंजूर केला आहे. सदर निधीमध्ये खालील तपशिल प्रमाणे ३५ आश्रमशाळांना संरक्षक भितीचे बांधकाम करणे प्रस्तावित आहे.				
३.	योजनेसाठी येणा-या खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक	आदिवासी विकास विभागामार्फत राज्यात एकूण ५५२ शासकीय आश्रमशाळा कार्यरत आहेत. खालील आश्रमशाळांना सन २०१४-१५ या वर्षात केंद्रशासनाने मंजूर केलेल्या निधीतून संरक्षक भितीचे बांधकाम प्रस्तावित करण्यात येत आहे.				
		अ. क्र	अपर आयुक्त	प्रकल्प	आश्रमशाळेचे नांव	तालुका जिल्हा
		१	नाशिक	नाशिक	गांडोळे	दिंडोरी नाशिक
		२			इनामबारी	पेठ नाशिक
		३			धोडबार	सिन्नर नाशिक
		४		तळोदा	काकरदा	धडगांव नंदुरबार
		५		कळवण	पारेगांव	चांदवड नाशिक
		६		नंदुरबार	मलगांव	शहादा नंदुरबार
			नाशिक विभाग एकूण		६ शाळा	
		७	ठाणे	जव्हार	वांगणी	जव्हार पालघर
		८			साकुर	जव्हार पालघर
		१०			पळसुंडे	जव्हार पालघर
		११			कारेगांव	जव्हार पालघर
		१२			भोपोली	जव्हार पालघर
		१३		घोडेगांव	बामनोली	जव्हार पालघर
		१४		डहाणू	नानीवली	पालघर पालघर
		१५			डोंगारी	पालघर पालघर
		१६			साई	पालघर पालघर
		१७			तवा	पालघर पालघर
		१८			कादरवाडी	पालघर पालघर
		१९			सायवन	पालघर पालघर
		२०			चळणी	पालघर पालघर
		२१		पेण	सावरसई	पेण रायगड
		२२			वरसई	पेण रायगड
		२३			वेरळ	मंडनगड रत्नागिरी

			ठाणे विभाग एकूण		१७ शाळा		
		२४	अमरावती	पांढरकवडा	जांब	घाटंजी	यवतमाळ
		२५			माथार्जुन	झरी	यवतमाळ
		२६			आंतरगांव	कळंब	यवतमाळ
		२७			कारेगांवबंडल	केळापुर	यवतमाळ
		२८			झरी	झरी	यवतमाळ
		२९		किनवट	जावरला	किनवट	नांदेड
		३०		औरंगाबाद	ब्राम्हणी	कन्नड	औ.बाद
			अमरावती विभाग एकूण		७ शाळा		
		३१	नागपुर	चंद्रपुर	देवाडा	राजुर	चंद्रपुर
		३२		चंद्रपुर	रुपापेठ	कोरपना	चंद्रपुर
		३३		देवरी	सेडा	देवरी	गोंदीया
		३४		नागपुर	बोथली	आर्वी	वर्धा
		३५		गडचिरोली	कोटगुल	कोर्ची	गडचिरोली
			नागपुर विभाग एकूण		५ शाळा		
			एकूण सर्व		३५ शाळा		
४	अंमलबजावणी अधिकारी	प्रकल्प अधिकारी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प व प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (PMC)					
५	योजना राबविणारी यंत्रणा	प्रकल्प अधिकारी एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प व प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (PMC)					
६	नियंत्रक अधिकारी	अपर आयुक्त, आदिवासी विकास					
७	योजनेचा उद्देश/हेतु	आदिवासी विकास विभागामार्फत आदिवासी विद्यार्थ्यांकरीता राज्यात एकूण ५५२ शासकीय आश्रमशाळा चालविल्या जातात. बहुतांशी आश्रमशाळा हया डोंगराळ व दुर्गम भागात आहेत व बहुतेक आश्रमशाळा हया मुळ गांवापासुन दूर अंतरावर आहेत. आश्रमशाळेच्या सभोवताली जंगलसदृश्य घनदाट झाडी आहेत त्यामुळे हिंस्त्रा पशु प्राणी, सरपटणारे प्राणी यांचा उपद्रव होत असतो. आश्रमशाळा हया निवासी असल्याने तेथील मुला-मुलींच्या जिवीतास धोका निर्माण होण्याची शक्यता असते. त्यामुळे विद्यार्थी व विद्यार्थीनींच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने प्रत्येक आश्रमशाळेस संरक्षक भिंत असणे आवश्यक आहे. तसेच आश्रमशाळेस जी जमिन					

		प्राप्त झालेली आहे त्या जमिनीवर इतर कोणी अतिक्रमण करू नये या दृष्टीने देखील संरक्षक भिंत बांधणे आवश्यक आहे.
८	योजना राबविण्याची कार्यपद्धती	<p>सार्वजनिक बांधकाम विभागामार्फत शासनाच्या सर्व शासकीय/ निमशासकीय विभागातील प्रशासकीय इमारती व अन्य नागरी बांधकामे करण्यात येतात. त्यांच्याकडील कार्यबाहुल्यामुळे आदिवासी विकास विभागातील शासकीय आश्रमशाळा व वसतिगृहाच्या इमारतींची कामे ज्या वेगाने होणे अपेक्षित आहेत त्या वेगाने होत नाहीत. त्यामुळे मुदतीत कामे हस्तांतरित होत नाही. पर्यायाने बांधकामाचे खर्चात वाढ होते आणि अतिरिक्त खर्चाचा भार शासनास सोसावा लागतो.</p> <p>शासकीय आश्रमशाळा/ वसतिगृह इमारत बांधकाम व इतर अनुषंगीक कामाची अंदाजपत्रके सार्वजनिक बांधकाम विभागाकडून करण्यात येत असल्याने बांधकामाचे प्राकलने तयार करणे, तांत्रिक मान्यता व बांधकाम करणे इत्यादी सर्व कामे बांधकाम विभागाकडून केली जात असल्याने यात बराच विलंब होत असतो. तेंव्हा सद्यस्थितीत विभागामार्फत सुरु असलेल्या एकलव्य रेसिडेन्शीयल पब्लीक स्कुल व इंग्रजी माध्यमाच्या शाळांची बांधकाम ही महाराष्ट्र ट्रायबल पब्लीक स्कुल सोसायटी नाशिक द्वारा नियुक्त प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (PMC) मार्फत इमारत बांधकामे यापूर्वी करण्यात आलेली आहेत व त्यांचेकडून बांधण्यात आलेल्या इमारतीचा दर्जाही चांगला आहे व कामे मंजूर दिनांका पासून दोन वर्षात पूर्ण झालेली आहेत. त्यानुषंगाने प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार हे निवड केलेल्या आश्रमशाळेला प्रत्यक्ष स्थानभेट देऊन संरक्षक भिंतीचे अंदाजपत्रके सादर करतील. त्यामुळे प्रस्तावित शासकीय आश्रमशाळांना संरक्षक भिंत बांधणे ही कामे ही महाराष्ट्र ट्रायबल पब्लीक स्कुल सोसायटी नाशिक द्वारा नियुक्त प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार मार्फत करणेबाबत प्रस्तावित आहे.</p>
९	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>१) सन-२०१४-१५ या वर्षात भारतीय संविधानाचे अनुच्छेद २७५(१) अंतर्गत शासकीय आश्रमशाळा संरक्षक भिंतीचे बांधकामा करणे करीता रु.१५००.०० लक्ष एवढा निधी मंजूर आहे. मंजूर निधीच्या अधिन राहून अ.क्र.३ मध्ये नमूद केलेल्या आश्रमशाळांना संरक्षक भिंतीची बांधकाम करणेकरीता निवड करण्यात आली आहे.</p> <p>२) प्रत्यक्ष योजनेची अंमलबजावणी करतांना आश्रमशाळेस स्थान भेट देऊन प्रत्यक्ष क्षेत्र बघुन त्यानुसार संरक्षक भिंतीचे अंदाजपत्रक तयार करुन त्यास तांत्रिक मान्यता घेऊन शासनाची प्रशासकीय मान्यता घेण्यात येईल.</p> <p>३) त्यामुळे अ.क्र.३ मध्ये निवड केलेल्या आश्रमशाळेच्या प्रत्यक्ष अंदाजपत्रकीय किंमती नुसार उपलब्ध निधीच्या मर्यादेमुळे लक्षांक कमी अधिक होण्याची शक्यता राहिल.</p>

		<p>४) लक्षांकात व आश्रमशाळेत बदल करण्याचा अधिकार आयुक्त आदिवासी विकास यांना राहिल.</p> <p>५) केंद्रशासनाने मंजूर केलेला निधी मंजूर कामावरच खर्च करणे बंधनकारक राहिल.</p> <p>६) मंजूर करण्यात आलेला निधी वेळत खर्च करणे बंधनकारक राहिल.</p> <p>७) मंजूर निधीच्या मर्यादेत खर्च करणे बंधनकारक राहिल. अतिरिक्त निधी मंजूर केला जाणार नाही.</p> <p>८) निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र व योजनेच्या पूर्णत्वाचा दाखला सादर करणे बंधनकारक राहिल.</p> <p>९) योजनेची यशोगाथा, छायाचित्रे, चलचित्र विभागाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्याची जबाबदारी संबंधीत प्रकल्प अधिकारी यांची राहिल.</p> <p>१०) प्रत्यक्ष प्रकल्प व्यवस्थापन समितीकडून अंदाजपत्रके प्राप्त झाल्यानंतर केंद्रशासनाने मंजूर केलेल्या निधीच्या आर्थिक मर्यादेच्या अधिन राहून आश्रमशाळांची संख्या कमी जास्त होऊ शकते.</p> <p>११) योजनेच्या लक्षांकात बदल करण्याचा अधिकार तसेच निवड केलेल्या आश्रमशाळेच्या बांधकामा/ जमिनी संदर्भात वाद असल्यास त्याऐवजी नविन आश्रमशाळेची निवड करण्याचा अधिकार आयुक्त आदिवासी विकास यांना राहिल.</p> <p>१२) योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये क्षेत्रीय कार्यालयांना काही अडचणी निर्माण झाल्यास योजना राबविण्याच्या कार्यपद्धतीत बदल करण्याचा अधिकार आयुक्त आदिवासी विकास यांना राहिल.</p> <p>१३) बांधकामाचे देयके अदा करण्यापूर्वी झालेला कामाचे सार्वजनिक बांधकाम/तत्सम गुणवत्ता तपासनी यंत्रणेकडून प्रमाणपत्र सादर करण्याची जबाबदारी PMC ची राहिल.</p>
१०	योजनेचे सनियंत्रण व मुल्यमापन पर्यवेक्षण	<p>१. सदर योजने पर्यवेक्षण प्रकल्प अधिकारी यांनी करावे.</p> <p>२. योजनेचे मूल्यमापन बाह्य यंत्रणेद्वारे व तत्सम यंत्रणेमार्फत करण्याचे अधिकार अपर आयुक्त आदिवासी विकास यांना राहतील.</p>